

PARLAMENT DE CATALUNYA

**Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas**

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 19 d'octubre del 1933

SUMARI

A les cinc i vint-i-cinc minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Lectura del dictamen de la Comissió de Suplicatoris denegant el demanat per a processar el Diputat senyor Comorera, aprovat en la sessió secreta del dia d'ahir.

Lectura de diversos estats de comptes, aprovats en l'esmentada sessió secreta.

L'honorable senyor President dóna compte que en la sessió secreta del dia anterior s'aprovà el Pressupost Extraordinari per a 1933 i una transferència de crèdit entre les partides del Pressupost Ordinari de despeses vigent.

La Cambra s'assabenta del nomenament d'Oficial Major del Parlament, amb caràcter definitiu, a favor del senyor Carles Soldevila i Zubiburu.

Lectura del dictamen de la Comissió Especial (Llei Municipal de Catalunya) referent a la segona part del Projecte de Llei Municipal de Catalunya, i d'un vot particular de la Minoria d'Unió Socialista que l'acompanya.

Ordre del dia :

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret relatiu a la Majoria i Habilitació d'Edat.

El senyor Simó i Bofarull consumeix un torn en la totalitat del dictamen.

Li respon, per la Comissió, el senyor Andreu.

Rectifiquen els senyors Simó i Bofarull i Andreu.

Intervenció de l'honorable senyor Conseller Primer.

Manifestacions del senyor Tries de Bes.

Noves intervencions dels senyors Conseller Primer i Tries de Bes.

Manifestacions del senyor Lluhi i Vallescà.

Intervé novament l'honorable senyor Conseller Primer.

Rectifiquen els senyors Lluhi, Conseller Primer i Tries de Bes.

Parla, per la Comissió, el senyor Andreu, i tornen a rectificar els senyors Lluhi i Conseller Primer.

El senyor Andreu proposa que es suspengui la discussió de la totalitat per tal que la Comissió estudiï un vot particular presentat pel senyor Abadal i les suggerències fetes pel senyor Simó i Bofarull.

Es suspèn la sessió, i es reprèn a les set i vint-i-tres minuts de la vetlla.

Com sigui que la Comissió segueix reunida, la Presidència proposa, i la Cambra acorda, aixecar la sessió.

Ordre del dia per a la sessió de divendres.

S'aixeca la sessió a les set i vint-i-cinc minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a les cinc i vint-i-cinc minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Conseller Primer i Conseller de Cultura.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

Denegació dels suplicatoris per al processament del Diputat senyor Joan Comorera

(El senyor Secretari dóna compte del següent dictamen, aprovat en la sessió secreta del dia anterior:)

«Reunida la Comissió de suplicatoris sota la Presidència del senyor Josep Andreu i Abelló i amb assistència dels Vocals senyors Joan B. Soler i Bru, Enric Canturri i Ramonet, Josep M.ª Tries de Bes, Pere Comes i Calvet i Joan Fronjosà i Salomó, actuant de Secretari el senyor Francesc Farreres i Duran, per tal de dictaminar sobre els

suplicatoris que adrecen a aquest Parlament el senyor Josep Altés i Fontana, Jutge municipal número 16 d'aquesta ciutat i accidentalment encarregat del Jutjat d'Instrucció número 6 i el senyor Agustí Altés i Pallars, Jutge d'Instrucció número 8, també d'aquesta ciutat, per a processar al Diputat senyor Joan Comorera i Soler, i examinats els antecedents del cas, la Comissió, per unanimitat, estima que no procedeix la concessió dels esmentats suplicatoris i, en conseqüència, proposa al Parlament que es serveixi denegar-los.

Palau del Parlament, 18 d'octubre del 1933.
— El President, J. Andreu. — El Secretari, Farreres i Duran.»

Intervenció de cabals del Parlament

(El senyor Secretari llegeix els següents estats de comptes, aprovats en l'esmentada sessió secreta:)

ESTAT DE LES OPERACIONS REALITZADES FINS AL DIA 29 D'ABRIL DEL 1933
EN RELACIÓ AL PRESSUPOST ORDINARI DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

INGRESSOS

CAPÍTOL PRIMER

Aportacions de la Generalitat

	Consignació	Ingressat	Romanent
Article 1.º — Partida 1	<u>1.500,000'—</u>	<u>490,000'—</u>	<u>1.010,000'—</u>
<i>Sumes del Capítol primer</i>	1.500,000'—	490,000'—	1.010,000'—

CAPÍTOL SEGON

Altres ingressos

Article únic. — Partida 2.	25,000'—	—	25,000'—
Partida 3.	900'—	—	900'—
Partida 4.	<u>290,592'—</u>	<u>104'84</u>	<u>290,487'16</u>
<i>Sumes del Capítol segon</i>	316,492'—	104'84	316,387'16

CAPÍTOL TERCER

Resultes 1932

Existència en Caixa el 31/12/32	<u>21,346'68</u>	<u>21,346'68</u>	—
<i>Sumes del Capítol tercer</i>	21,346'68	21,346'68	—
<i>Sumes totals del Pressupost d'Ingressos.</i>	<u>1.837,838'68</u>	<u>511,451'52</u>	<u>1.326,387'16</u>

DESPESES

CAPÍTOL PRIMER		Despès			
Obligacions generals		Consignació	Compromès	Satisfet	Romant
Article únic. — Partida 1.	2,500'—	—	—	—	2,500'—
Partida 2.	2,500'—	—	—	—	2,500'—
Partida 3.	500'—	—	—	—	500'—
Partida 4.	14,092'—	3,445'—	3,445'—	10,647'—	
Partida 5.	22,000'—	—	—	22,000'—	
Partida 6.	500'—	1'30	1'30	498'70	
Sumes del Capítol primer.	42,092'—	3,446'30	3,446'30	38,645'70	
CAPÍTOL SEGON					
Representació parlamentària					
Article 1. ^r — Partida 7.	40,000'—	13,333'32	13,333'32	26,666'68	
Article 2. ⁿ — Partida 8.	24,000'—	8,000'—	8,000'—	16,000'—	
Article 2. ⁿ — Partida 9.	1.020,000'—	332,000'—	332,000'—	688,000'—	
Article 2. ⁿ — Partida 10.	2,500'—	—	—	2,500'—	
Article 2. ⁿ — Partida 11.	45,000'—	12,051'12	12,051'12	32,948'88	
Sumes del Capítol segon.	1.131,500'—	365,384'44	365,384'44	766,115'56	
CAPÍTOL QUART					
Personal i material					
Article 1. ^r — Partida 12.	290,000'—	61,109'92	61,109'92	228,890'08	
Article 2. ⁿ — Partida 13.	25,000'—	11,941'15	7,362'75	13,058'85	
Article 2. ⁿ — Partida 14.	10,000'—	4,362'19	4,101'20	5,637'81	
Article 3. ^r — Partida 15.	25,000'—	23,943'20	—	1,057'80	
Article 3. ^r — Partida 16.	50,000'—	13,647'60	4,893'70	36,352'40	
Article 3. ^r — Partida 17.	30,000'—	9,010'—	8,810'—	20,990'—	
Article 3. ^r — Partida 18.	3,000'—	—	—	3,000'—	
Article 3. ^r — Partida 19.	20,000'—	12,617'—	1,197'—	7,383'—	
Article 3. ^r — Partida 20.	10,000'—	4,526'30	4,526'30	5,473'70	
Article 3. ^r — Partida 21.	12,000'—	7,295'45	5,079'95	4,704'55	
Article 3. ^r — Partida 22.	10,000'—	3,225'—	3,225'—	6,775'—	
Sumes del Capítol quart.	485,000'—	151,677'81	100,305'82	333,322'19	

CAPÍTOL CINQUÈ

Diari de Sessions

	Consignació	Compromès	Despès	Satisfet	Romanent
Article 1. ^r — Partida 23	87,900'—	3,214'97	3,214'97	84,685'03	
Article 2. ⁿ — Partida 24	60,000'—	18,591'50	—	41,408'50	
Article 3. ^r — Partida 25	5,000'—	—	—	5,000'—	
Sumes del Capítol cinquè . . .	152,900'—	21,806'47	3,214'97	131,093'53	

CAPÍTOL SETÈ

Imprevistos

Article únic — Partida 26. . . .	5,000'—	1,925'—	1,925'—	3,025'—	
Sumes del Capítol setè	5,000'—	1,925'—	1,925'—	3,025'—	

CAPÍTOL VUITÈ

Resultes 1932

Article 1. ^r — Partides 27/31. . . .	21,346'68	21,346'68	20,216'98	—	
Sumes del Capítol vuitè	21,346'68	21,346'68	20,216'98	—	
Sumes totals	1.837,838'68	565,586'70	494,493'51	1.272,201'98	

Compte especial de valors fora de Pressupost : Ingressat, 2,275'—pessetes.

COMPARACIÓ

	Pessetes
Cabals percebuts a compte del Pressupost d'Ingressos.	511,451'52
Cabals satisfets amb càrrec al Pressupost de Despeses.	494,493'51
Compte de valors fora de Pressupost.	16,958'01
Existència a caixa el dia 1. ^r de maig del 1933.	2,275'—
	19,233'01
Obligacions compromeses	565,586'70
Obligacions satisfetes	494,493'51
Obligacions a satisfer.	71,093'29

Palau del Parlament, 3 de maig del 1933. — *L'Interventor interí*, M. CASES.

PARLAMENT DE CATALUNYA

INTERVENCIÓ

ESTAT DE LES OPERACIONS REALITZADES FINS AL DIA 30 DE SETEMBRE DEL 1933 EN RELACIÓ AL PRESSUPOST ORDINARI DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

INGRESSOS

CAPÍTOL PRIMER

Aportacions de la Generalitat

	Consignació	Ingressat	Romanent
Article 1.º — Partida 1	1.500,000'—	1.190,000	310,000'—
<i>Sumes del Capítol primer</i>	1.500,000'—	1.190,000	310,000'—

CAPÍTOL SEGON

Altres ingressos

Article únic. — Partida 2.	25,000'—	8,148'30	16,851'70
Partida 3.	900'—	762'—	138'—
Partida 4.	290,592'—	3,430'99	287,161'01
<i>Sumes del Capítol segon</i>	316,492'—	12,341'29	304,150'71

CAPÍTOL TERCER

Resultes 1932

Existència en Caixa el 31/12/32	21,346'68	21,346'68	—
<i>Sumes del Capítol tercer</i>	21,346'68	21,346'68	—
<i>Sumes totals del Pressupost d'Ingressos.</i>	1.837,838'68	1.223,687'97	614,150'71

DESPESES

CAPÍTOL PRIMER

Obligacions generals

	Consignació	Despès		Romanent
		Compromès	Satisfet	
Article únic. — Partida 1.	2,500'—	—	—	2,500'—
Partida 2.	2,500'—	—	—	2,500'—
Partida 3.	500'—	—	—	500'—
Partida 4.	14,092'—	6,890'—	6,890'—	7,202'—
Partida 5.	22,000'—	4,717'36	4,717'36	17,282'64
Partida 6.	500'—	325'—	3'25	496'75
<i>Sumes del Capítol primer.</i>	42,092'—	11,610'61	11,610'61	30,481'39

CAPÍTOL SEGON

Representació parlamentària

Article 1. ^r — Partida 7.	40,000'—	29,999'97	29,999'97	10,000'03
Article 2. ⁿ — Partida 8.	24,000'—	18,000'—	18,000'—	6,000'—
Article 2. ⁿ — Partida 9.	1.020,000'—	743,000'—	743,000'—	277,000'—
Article 2. ⁿ — Partida 10	2,500'—	—	—	2,500'—
Article 2. ⁿ — Partida 11	45,000'—	32,599'62	32,599'62	12,400'38
<i>Sumes del Capítol segon.</i>	1.131,500'—	823,599'59	823,599'59	307,900'41

CAPÍTOL QUART

Personal i material

Article 1. ^r — Partida 12	290,000'—	149,299'03	149,299'03	140,709'97
Article 2. ⁿ — Partida 13	25,000'—	18,832'85	17,884'35	6,167'15
Article 2. ⁿ — Partida 14	10,000'—	6,472'90	6,472'90	3,527'10
Article 3. ^r — Partida 15	25,000'—	24,197'96	24,197'96	802'04
Article 3. ^r — Partida 16	50,000'—	20,596'65	18,276'15	29,403'35
Article 3. ^r — Partida 17	30,000'—	19,636'90	19,636'90	10,363'10
Article 3. ^r — Partida 18	3,000'—	—	—	3,000'—
Article 3. ^r — Partida 19	20,000'—	19,853'50	19,853'50	146'50
Article 3. ^r — Partida 20	10,000'—	6,411'60	6,411'60	3,588'40
Article 3. ^r — Partida 21	12,000'—	10,835'85	10,835'85	1,164'15
Article 3. ^r — Partida 22	10,000'—	8,230'45	8,230'45	1,769'55
<i>Sumes del Capítol quart.</i>	485,000'—	284,367'69	281,098'69	200,632'31

CAPÍTOL CINQUÈ

Diari de Sessions

	Consignació	Compromès	Despes	Satisfet	Romanent
Article 1. ^r — Partida 23	87,900'—	24,186'56		24,186'56	63,713'44
Article 2. ^a — Partida 24	60,000'—	50,918'50		30,347'—	9,081'50
Article 3. ^r — Partida 25	5,000'—	—		—	5,000'—
<i>Sumes del Capítol cinquè</i>	152,900'—		75,105'06	54,533'56	77,794'94

CAPÍTOL SETÈ

Imprevistos

Article únic — Partida 26.	5,000'—	3,425'—		3,425'—	1,575'—
<i>Sumes del Capítol setè</i>	5,000'—		3,425'—	3,425'—	1,575'—

CAPÍTOL VUITÈ

Resultes 1932

Article 1. ^r — Partides 27/31.	21,346'68	21,346'68		20,216'98	—
<i>Sumes del Capítol vuitè</i>	21,346'68		21,346'68	20,216'98	—
<i>Sumes totals</i>	1.837,838'68		1.219,454'63	1.194,484'43	618,384'05

Compte especial de valors fora de Pressupost :

Ingressat.	8,600'—	pessetes.
Pagat	3,600'—	»
Existència	5,000'—	»

COMPARACIÓ

	Pessetes
Cabals percebuts a compte del Pressupost d'Ingressos.	1.223,687'97
Cabals satisfets amb càrrec al Pressupost de Despeses.	1.194,484'43
<i>Existència a caixa el dia 1.^r d'octubre del 1933.</i>	29,203'54
Obligacions compromeses	1.219,454'63
Obligacions satisfetes	1.194,484'43
<i>Obligacions a satisfer.</i>	24,970'20

(El senyor President dóna compte que en la sessió secreta del dia anterior s'aprovà el Pressupost extraordinari per a 1933 i una transferència de crèdit entre les partides del Pressupost ordinari de despeses vigent.)

Nomenament de l'Oficial Major del Parlament

(La Presidència dóna compte dels següents acords de la sessió secreta d'ahir:)

Es nomenat Oficial Major del Parlament de Catalunya, amb caràcter definitiu, d'acord amb l'art. 57 del Reglament d'Oficines, el lletrat senyor Carles Soldevila i Zubiburu, que ocupa interinament la plaça, que va ingressar per oposició al servei de l'antiga Mancomunitat de Catalunya, en 15 de gener del 1916 i que avui té la categoria de Cap de Secció a la Generalitat.

El sou, drets i obligacions de l'esmentat funcionari són els que assenyalen la plantilla, el Reglament d'Oficines i l'acord del repetit Parlament en sessió secreta del 22 de febrer darrer, o sigui, respectant-li els drets adquirits pel que toca a la jubilació, mitjançant el prorrateig, a raó dels anys de servei prestats a la Generalitat i al Parlament.

L'esmentat senyor Soldevila no podrà prendre possessió del càrrec perquè ha estat nomenat fins a tant que no hagi obtingut del Govern de la Generalitat l'oportuna declaració d'excedència. Si per qualsevol causa, la dita presa de possessió no hagués tingut lloc abans de finir l'any actual, restarà anul·lat el present nomenament.

Lectura del Dictamen de la Comissió Especial (Llei Municipal de Catalunya) referent a la segona part del Projecte de Llei Municipal de Catalunya

(El senyor Secretari dóna lectura al següent)

DICTAMEN

Reunida la Comissió Especial (Llei Municipal de Catalunya) sota la presidència del senyor Francesc Arnau i Cortina, amb assistència dels Vocals senyors Joaquim Bilbeny i Bosc, Joan Tauler i Palomeres, Antoni Rovira i Virgili, Josep Fontbernat i Verdager, Josep M.ª Espanya i Sirat, Lluís Duran i Ventosa, Miquel Vidal i Guardiola, Joan Vallès i Pujals, Joan Rovira i Roure, Manuel Serra i Moret, Estanislau Ruiz i Ponseti, Jaume Simó i Bofarull i actuant de Secretari el senyor Josep Folc i Folc, per tal de dictaminar sobre la segona part del Projecte de Llei Municipal de Catalunya, llegit a la Cambra amb data 28 de juny proppassat; després de diverses reunions en les quals han estat exposades pels senyors que componen l'esmentada Comissió Especial llurs diferents opinions i introduïdes les modificacions considerades pertinents en l'articulat del Projecte de Llei que es discuteix, la Comissió ha pres l'acord, per majoria de vots, de sotmetre a l'aprovació de la Cambra el següent

PROJECTE DE LLEI

El Parlament de Catalunya, per tal de reconèixer el dret de lliure personalitat dels Municipis, que considera com a entitats naturals de la vida pública, regula els preceptes de llur existència i autonomia d'acord amb la següent Llei:

TÍTOL I

TERRITORI MUNICIPAL

Article 1.er El territori dels Municipis el constitueix el respectiu terme municipal.

Article 2.er Els termes municipals podran ésser modificats:

a) Per agregació total d'un territori municipal a un o diversos Municipis.

b) Per segregació de part d'un terme municipal que s'ajunti a un o a diversos termes confrontants.

c) Per agrupació de diverses parts de termes municipals que poguessin passar a constituir Municipi.

d) Per segregació de part d'un terme municipal que passés a formar Municipi.

Article 3.er Les modificacions de termes municipals exigiran la conformitat dels Ajuntaments interessats, de la majoria d'electors de cada Municipi i de la part o parts que vulguin segregar-se.

En cap cas no podran portar-se a cap les segregacions a què es refereixen els apartats c i d si la part o parts que es volen segregar no compten amb un nucli urbà unit que tingui més de 500 habitants. Sempre també hauran de demostrar que poden garantir amb llur propis recursos la vida econòmica de les entitats municipals de nova creació.

Article 4.er Els agrupaments de població, que estiguin separats de la població on radiqui la capitalitat del Municipi per una distància superior a dos quilòmetres i tinguin un nucli urbà precisat que depassi el nombre de 800 habitants, podran obtenir la separació i constituir-se en Municipi independent, si ultra tenir propis mitjans econòmics per assegurar-ne la seva subsistència, ho sol·liciten les tres quartes parts dels seus electors. No caldrà, en aquest cas, la conformitat de l'Ajuntament del Municipi del qual es volen segregar només en el que es refereix a la delimitació dels nous termes municipals.

Article 5.er Els Municipis que tirguin l'àrea de llurs edificacions de forma compacta i continuada, fins a un o diversos punts del límit de llurs termes municipals, tindran dret a engrandir el propi territori a base de reclamar del poble veí la segregació d'una faixa de terreny de mig quilòmetre de fons i d'amplada discrecional, sempre que la part edificada del Municipi afectat per la segregació, estigui a una distància superior a 1,500 metres del límit divisor d'ambdós termes. La faixa esmentada podrà ésser d'un quilòmetre si la distància que el separa és superior a tres quilòmetres.

Article 6.er Quan dos Municipis formen un sol conjunt urbà per la continuïtat d'edificacions, el Municipi inferior en nombre d'habitants perdrà la

seva personalitat i passarà a ésser part integrant del Municipi superior. Si la continuïtat de les edificacions fins a formar el mateix conjunt urbà, afectés únicament una part independent del nucli matriu de la població, l'agregació tindrà efecte parcial i només en el que es refereix al tros afectat per la continuïtat urbana.

Article 7.e Les modificacions de termes a què es refereix l'apartat *a* de l'article 2.ⁿ, una vegada referendades pel vot dels electors, hauran de comunicar-se, dintre el termini de vuit dies, al Departament de Governació de la Generalitat.

Les alteracions de termes municipals a què es refereixen els apartats *b*, *c* i *d* del dit article 2.ⁿ i els articles 4.^t, 5.e i 6.e necessitaran per a llur efectivitat i execució l'aprovació del Parlament de Catalunya, per mitjà d'una Llei.

Article 8.e Perquè els acords sobre variació dels termes municipals siguin executius, caldrà que els Ajuntaments interessats pactin sobre les obligacions, drets i interessos de cadascun, a fi d'evitar conflictes futurs. Determinaran en els pactes la població capital del Municipi i, en el cas d'agregació total, el nom del nou Municipi.

S'entén sempre que el nou Municipi succeeix el totalment o parcial agregat en els seus drets i obligacions en la part convinguda que, a manca d'estipulació, serà proporcional al nombre d'habitants de la part agregada en relació a la resta que no se li agrega.

Article 9.e A petició d'un dels Ajuntaments interessats, una Llei podrà acordar la rectificació de termes municipals que no afectin a nuclis urbans si sense vulneració dels preceptes anteriors d'aquesta Llei el Govern de la Generalitat l'entengués convenient als interessos generals.

Article 10. Tots els Municipis creats a l'empar dels preceptes anteriors d'aquesta Llei, perdran llur personalitat el dia que no puguin atendre per si sols les obligacions econòmiques que constituïen el compromís essencial de llur formació. Aleshores passaran a integrar com abans el Municipi matriu.

Article 11. La delimitació i fitació de termes municipals es practicarà per una representació numèrica igual de cada Ajuntament, acompanyada del respectiu Secretari. Podran acompanyar-la els propietaris dels terrenys del límit del terme, els quals seran citats.

De les operacions de delimitació se n'aixecarà acta, en la qual s'expressarà, amb precisió, el curs de la línia jurisdiccional, així com les alegacions o manifestacions dels concurrents, en cas de divergència sobre els aspectes de fet o de dret, relatius a aquella línia.

Dintre els quinze dies següents a la publicació de l'acord o acords municipals que es dictin, qualsevol elector o propietari interessat podrà fer les suggerències o reclamacions que estimi procedents.

L'expedient serà elevat al Conseller de Governació de la Generalitat, i aquest, previs els informes dels organismes tècnics, resoldrà les divergències suscitées. Contra la seva resolució es donarà recurs contencioso-administratiu.

Article 12. Per a canviar el nom d'un poble, àdhuc en el cas previst a l'article 4.^t, caldrà que, ultra acordar-ho l'Ajuntament, sigui aprovat mitjançant referèndum, el resultat del qual es posarà en coneixement del Govern de la Generalitat.

Article 13. El canvi de la capitalitat d'un Municipi solament pot acordar-se per la Corporació municipal en ple, reunida en sessió extraordinària amb el vot favorable de les dues terceres parts del nombre legal de Consellers.

Si el canvi és per a portar la capitalitat al nucli de major població del Municipi, no caldrà més que el vot de la meitat més un dels Consellers que formen la Corporació.

TÍTOL II

MANCOMUNITATS DE MUNICIPIS

Article 14. Els Municipis podran associar-se per a complir algun o alguns dels fins que els assigna aquesta Llei, així com per a sol·licitar i explotar obres o serveis de la competència municipal.

La Generalitat, els altres organismes locals i les societats i particulars podran participar en l'explotació de les obres i serveis de la Mancomunitat.

Article 15. Els Estatuts de la Mancomunitat seran aprovats per cadascun dels Ajuntaments i Corporacions o Entitats participants, i hauran d'expressar:

- a) Denominació, domicili i durada.
- b) L'objecte u objectes de les Mancomunitats.
- c) Les aportacions i compromisos, drets i deures dels associats.
- d) La manera de designar i revocar els representants o administradors de la Mancomunitat.
- e) La forma de liquidació de la Mancomunitat, i les seves relacions amb els Ajuntaments interessats i elements que la formin. El Pressupost i comptes de la Mancomunitat hauran d'ésser publicats al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Article 16. La Mancomunitat tindrà plena personalitat jurídica per a obligar-se, i podrà contractar emprèstits en les mateixes condicions que els Municipis.

Article 17. Serà obligatòria l'associació d'Ajuntaments per a sostenir un Secretari comú, quan en alguna de les Corporacions ascendeixi el sou legal del Secretari a més del 20 per 100 del pressupost anual ordinari, sempre que la proximitat dels respectius termes municipals ho permeti. El Conseller de Governació, d'ofici o a instància dels Ajuntaments, decretarà l'agrupació, i contra el seu acord cabrà el mateix recurs a què alludeix l'art. 10.

TÍTOL III

SUB-MUNICIPIS

Article 18. Els grups de població o pobles que dintre d'un Municipi constitueixin nucli separat d'edificació, amb interessos peculiars i amb un mínim de dos-cents habitants, podran gaudir d'una administració autònoma, per mitjà de les Junes de veïns elegides directament pels electors amb residència en el poble o grup de població.

No es consideren inclosos en aquest article els grups de població creats entorn de santuaris o comunitats religioses ni tampoc els formats a base d'empreses industrials o mercantils o aquells en els quals un sol propietari posseeixi la cinquena part de terreny o d'edificacions o bé que el total pertanyi a deu propietaris o menys.

Article 19. Perquè els grups de població o pobles puguin gaudir d'administració autònoma, cal que ho demani la majoria de llurs veïns i que ho acordi l'Ajuntament respectivament.

L'Ajuntament haurà d'aprovar-ho dintre el termini de trenta dies sempre que s'hagin complert els requisits de la Llei.

La petició dels veïns podrà formular-se per escrit o pels tràmits de referèndum.

Article 20. Les Junes de veïns estaran formades per un President i dos Vocals en els grups de població de menys de 300 habitants, i per un President i quatre Vocals en els de població superior.

Article 21. Les Junes de veïns s'elegiran, constituiran i funcionaran en la mateixa forma que les Junes veïnals dels Municipis amb Consell obert, en tot allò que no estigui modificat pels preceptes d'aquest títol.

Article 22. La representació legal dels grups de població, correspon a la Junta de veïns. El seu President, ultra tenir la representació de la Junta, tindrà la de l'Alcalde del Municipi respectivament, per tot el que aquest expressament delegui en ell dintre el territori del grup de població.

Article 23. El President de la Junta de veïns o el Vocal al qual delegui, podrà assistir amb veu a les sessions de l'Ajuntament del Municipi respectivament.

Article 24. Les Junes de veïns tindran plena autonomia per a regir l'Administració dels respectius grups de població.

Article 25. Els grups de població contribuiran a les càrregues generals del Municipi respectivament en la forma i proporció que determinarà la Llei d'Hisendes municipals.

Article 26. Seran d'aplicació a aquestes Junes i a llurs Presidents les disposicions d'aquesta Llei, en tot allò que no estigui previst especialment.

Article 27. Les entitats locals menors o pobles agregats, actualment regits per Junes administratives podran conservar llur administració autònoma dintre dels Municipis respectius, adaptant el règim llur al que es disposa en aquest títol.

TÍTOL IV

DE LA POBLACIÓ I DE L'EMPADRONAMENT

Capítol I

De la població

Article 28. Els habitants dels termes municipals es divideixen en residents i transeünts. Els residents són veïns o domiciliats.

Es veí, el ciutadà de la República emancipat

que resideix habitualment en el terme i està inscrit en el seu Padró, i domiciliats els que sense estar emancipats resideixen habitualment en el terme i formen part d'una casa o família.

Es transeünt, el ciutadà no comprès en els anteriors casos que es trobi accidentalment en el Municipi.

Article 29. La persona sota la dependència de la qual n'hi haguessin d'altres, o que visqui sola, independent, s'anomena cap de casa, sigui o no veí, i espanyol o estranger.

Article 30. La representació de la casa la té el seu cap. Les autoritats municipals s'hauran d'entendre amb ell per al compliment dels serveis, la prestació dels quals pugui ésser reclamada legítimament.

Article 31. Els habitants dels termes municipals vénen obligats a contribuir al sosteniment de les càrregues legalment imposades per la Municipalitat. Els veïns posseeixen el dret de participar en els aprofitaments de caràcter comunal en la forma que regulin els organismes competents.

Article 32. Tots els veïns del terme municipal, o qualsevol interessat, encara que no hi habiti, tenen acció per a exercitar els recursos que estableix aquesta Llei, pel que toca al règim jurídic, així com per a denunciar i exigir les responsabilitats en què incorreguessin els Consellers, Agents i Empleats municipals.

Article 33. Els no residents que posseeixin béns en el terme municipal estan obligats a comunicar a l'Ajuntament el nom de la persona que hagin designat com a administrador, apoderat o encarregat perquè els representin als efectes de llurs drets i deures amb relació a l'Administració municipal.

Altament, les notificacions i requeriments es faran per edictes.

Article 34. Els estrangers amb residència habitual tindran els mateixos drets i obligacions que els veïns o domiciliats, llevat els de caràcter polític.

Article 35. La qualitat jurídica administrativa municipal d'una persona vindrà determinada pel que resulti del Padró municipal.

Capítol II

De l'empadronament

Article 36. El Padró municipal és un instrument públic, i fefaent per a tota classe d'efectes administratius.

Article 37. El Padró municipal serà confeccionat cada cinc anys i es rectificarà diàriament amb les inscripcions i eliminacions que procedeixin en virtut dels acords que vagin prenent els organismes municipals corresponents.

En tot cas, el dia 1.er de desembre de cada any, l'Alcalde farà arribar a coneixement del poble l'obligació ineludible en què es troben tots els habitants de figurar inscrits en el Padró i de rectificar llur inscripció sempre que calgui.

Article 38. Els habitants de Catalunya han de constar empadronats en algun dels seus Municipis. L'obligació afecta a tots els que resideixen en un terme, i responen del seu estricte compliment els caps

de casa. Idèntica obligació existeix per a declarar les causes d'alteració, eliminació o canvi, àdhuc el de domicili. Pel que afecta als incapacitats o morts, l'obligació de declarar aquells canvis serà de llurs representants legals o del cap de casa, o el que l'hagi de substituir en cas de mort.

Article 39. Ningú no pot ésser veí de més d'un Municipi. El que tingué residència alternativa, podrà optar per qualsevol dels Municipis on resideixi. A manca d'opció expressa s'entendrà veí d'aquell Municipi on resideixi més temps durant l'any.

Si per qualsevol circumstància un ciutadà tingué la condició de veí en més d'un terme, serà únicament vàlida la declaració darrera, i quedaran anul·lades totes les anteriors.

Als sis mesos de residir efectivament i continuada en un terme, el ciutadà emancipat podrà demanar que se'l declari veí. Serà també declarat així, d'ofici, tot ciutadà emancipat que porti almenys dos anys de residència fixa en el terme. Igual declaració es farà respecte a qui exerceixi càrrec públic, qualsevol que sigui el temps de residència.

El veïnatge d'aquest article no és l'esmentat en l'article 4.^è de l'Estatut de Catalunya, que serà regulat per una Llei especial.

Article 40. Els organismes municipals que tinguin sota llur cura l'administració i govern del terme seran els competents per a fer totes les declaracions de dret relacionades amb l'empadronament.

Article 41. Abans del dia 1.^è de març els Ajuntaments enviaran a la Generalitat de Catalunya un resum numèric de les rectificacions del Padró d'habitants, i del Padró que resulti després de fetes aquelles, amb els habitants classificats en la forma que la Generalitat determini.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

A fi que la numeració de l'articulat de la primera part d'aquesta Llei, aprovada en 11 d'agost darrer, sigui concordant amb la d'aquesta part de la mateixa Llei, és modificada la dita numeració en forma que els articles del 1.^è al 58 de la repetida primera part passi des d'ara a ésser els articles del 42 al 99.

Palau del Parlament, 19 d'octubre del 1933. — El President, F. Arnau i Cortina. — El Secretari, Josep Folc.

Vot particular de la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya

«AL PARLAMENT»

Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de proposar en relació al dictamen referent a la segona part de la Llei municipal, el següent

VOT PARTICULAR

La paraula *Mancomunitat* que figura en el títol II, articles 14 al 16 de l'esmentat dictamen, serà substituïda arreu on és emprada, per les de *Associacions Municipals*.

Palau del Parlament, 19 d'octubre del 1933. — Serra i Moret i Ruiz i Ponseti.»

ORDRE DEL DIA

Continuació de la discussió del Dictamen de la Comissió de Justícia i Dret, relatiu a la Majoria i habilitació d'edat

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Senyors Diputats: Breument, per a exposar alguns punts de vista que al meu entendre, segons la sort que corrin a la Comissió, poden estalviar demà, cosa que em plauria moltíssim, nous entreteniments amb els quals jo hagués de fatigar a la Cambra. En termes generals, aquest dictamen, nosaltres, el trobem bé, el trobem bé en quant el seu esperit; ja no tant en quant a la seva lletra; potser el trobem menys bé encara en la forma en què ha vingut. Sobre aquest punt, tal volta hauríem de repetir, coincidint-hi, manifestacions que va fer ahir el nostre respectat company, senyor Abadal, que amb satisfacció vàrem veure que, fins un cert límit, estaven compartides aquestes apreciacions per la pròpia Comissió. No vegi la Cambra en cap de les meves paraules una intenció que no hi ha, res de censura per ningú, en absolut. Jo em felicito que la Comissió de Justícia, que el Govern quant al ram de Justícia i Dret, comenci a donar mostres d'activitat. L'altre dia també va ésser objecte de plany que durant aquests mesos que porta actuant el Parlament de Catalunya, una de les matèries que junt amb la municipal han estat atribuïdes o reintegrades en tota la seva plenitud a la Catalunya autònoma, no hagi estat objecte, gairebé, de cap mesura legislativa, i si d'alguna n'ha estat, no ha estat precisament en el sentit que es pugui presentar al meu entendre, al meu modestíssim parer, com un model d'encert. Jo penso que en aquests mesos el Govern podia fer més, i jo no puc entrar ni a considerar tan sols l'existència de la Comissió Jurídica Assessoria. El Parlament no en pot saber ni n'ha de saber res, de l'existència d'aquesta Comissió Jurídica Assessoria. Allà el Govern amb els seus mètodes de treball, allà cada Conseller amb la confiança que tingui amb les pròpies orientacions, amb les pròpies iniciatives i amb l'eficàcia del seu desenrotllament. Nosaltres aquí tenim el deure d'ignorar d'una manera oficial, i àdhuc particularment, com a representants del poble, que el Consell s'ha valgut d'una Comissió Jurídica Assessoria, però mai no podrà el Govern recolzar la seva inactivitat en el que pugui desenrotllar o hagi deixat de desenrotllar la Comissió Jurídica Assessoria; perquè en la forma que es va produir aquest debat, en referència a aquesta Comissió, gairebé sembla que és el Parlament qui discuteix amb la Comissió, i jo penso que és un error de plantejament de la qüestió, perquè això ve a agreujar les objeccions que posava el senyor Abadal ahir. Si aquí se'ns ha dit, pel Conseller Primer, que es tractava d'un Govern homogeni i a requeriment de certs oradors que varen intervenir en el debat polític vàrem obtenir una declaració de què el Govern tenia un programa ferm i decidit; si és el Govern que en forma fragmentària ens porta un Codi civil, no hi ha res a dir. Però si no és així, i nosaltres n'estem segurs i essent

la Comissió Jurídica Assessora heterogènia desplaçada quant al seu neixement a dates de Govern anteriors, que potser no tenien l'esperit ni els plans que té aquest, com podeu compaginar que pugui ésser un tot orgànic i sense esclatxes ni clivelles, matèria tan greu com el Codi civil que s'ha de recolzar en una Comissió heterogènia formada per diverses mentalitats i dividida en subcomissions i que no passa més que per un tràmit merament formal, que és la signatura del Conseller? Això és el que em fa a mi estimar com a vàlides les objeccions que el senyor Abadal posava: ja que no s'ha fet gairebé res en nou mesos, bo és que comenci a treballar aquest Departament i ens porti una Llei que, als qui tenim l'esperit liberal, ens és simpàtica, però sempre i quan les Lleis fragmentàries que vinguin, presentin dues característiques: primera, que siguin obra exclusiva del Govern, informades de l'esperit que al Govern anima i dintre els plans legislatius que en matèria civil el Govern ha de tenir; i segona, que amb les Lleis successives que ens vagin portant amb aquestes dosis més o menys homeopàtiques, que en matèria civil sembla que s'aniran portant al Parlament de Catalunya, hi hagi aquesta unitat de criteri, i ens evitem contradiccions; d'aquí la gran gravetat i l'imminent i greu perill de fer-ho en forma fragmentària, perquè si avui donem estat legal, si fem una part d'aquest cos legal de la vida civil catalana, venim obligats a sotmetre totes les altres institucions civils a la manera que aquí es marqui respecte a les que en un ordre que el Govern té la iniciativa d'assenyalar-lo, es vagin portant a la deliberació.

(*Entra el senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.*)

Fetes aquestes manifestacions, em sabia molt de greu que la Comissió de Justícia veiés en les frases que hagi de pronunciar, cap retret ni cap censura, però jo recordo que quan la Minoria de Lliga Catalana, penso que ho recordarem tots, perquè va promoure fins una certa protesta i vacil·lació en la Majoria, que a mi em va ésser molt simpàtica la proposició de Llei de la Minoria de Lliga Catalana, perquè s'incorporés en el treball parlamentari l'apèndix del Codi civil. Vàrem ésser uns quants que fórem prou dòcils a l'amable indicació del senyor Conseller Primer, que no estàvem disposats a votar la presa de consideració. A mi em va agradar l'esperit de disciplina, i em vaig quedar sol en votar contra la presa de consideració. Va haver-hi un Diputat que em va interrompre en una forma sempre grata, i em va dir: «almenys per cortesia», i jo li vaig contestar: «el cortès és no donar il·lusions a les Minories de què es prengui en consideració un projecte de Llei, quan sabeu que no es dictaminarà mai.»

Doncs bé, sobre això hi ha, a més, una proposició meua, que quan la vaig presentar i va mereixer l'honor de passar a la Comissió, ja vaig dir que no em movia l'esperit anticlerical, perquè no ve ningú de nosaltres aquí a moure's per tendències merament apassionades. Deixem això a part; vaig dir que no em movia la clerofòbia en presentar-la, sinó incitacions directes d'elements de Catalunya, interessats en què fos Llei allò que mi proposat, i encara la Comissió que ha tingut

l'encert de fer el dictamen que estem discutint no s'ha dignat fer-se ressò d'aquest desig dels pobles de la ruralia, que han d'anar a raure al senyor rector, perquè autoritzi els testaments que atorguen. Aquesta Proposició de Llei dorm, no diré el somni dels justos, però sí un somni molt més lamentable que aquell.

I anem al dictamen. Jo vaig tenir l'honor de redactar, en relació, quatre esmenes. Jo tinc la seguretat de què dintre de l'esperit democràtic d'aquesta Cambra no em mancarien les signatures reglamentàries per a poder donar tramitació a les mateixes. Però com ja deia al començament, si la Comissió en exposar-les ara d'una manera conjunta, entèn ja que no són acceptables, ni en esperit ni en quant a la lletra, s'estalviarà la Cambra, la Comissió i la Mesa la tramitació i la discussió d'aquestes esmenes, com hagués estat si s'haguessin presentat amb les signatures reglamentàries.

La primera d'elles — jo em penso que és un lapsus de redacció del dictamen — és posant una objecció respecte a la paraula «tutela» (a la qual ja es va referir ahir el senyor Abadal) que hi ha en el primer paràgraf de l'art. 10. Els arguments foren ahir magistralment exposats i no tinc per què repetir-los ara. Em sembla que la Comissió no ha de tenir inconvenient sobre aquest punt, cas de què es formulés una esmena, com no digui — i ja anava a caure en el pecat de forma — com no sigui que la Comissió Jurídica Assessora vulgui imposar al Parlament la curatela.

A més, va dir molt encertadament el president de la Comissió que quedaven subsistents totes les demés lleis. Jo de lleis no en sé gairebé res, com de cap altra cosa, però em sembla recordar que en aquesta matèria vigeix el Codi civil, i allà la paraula curatela no existeix, la institució no existeix. Per tant, si ens ha de suplir en aquesta Llei el Codi civil, ens trobaríem també amb una contradicció.

En l'article 10 hi ha diversos paràgrafs i un epígrafi amb el nombre 3 estableix com a limitació del menor habitat, el que no pugui contractar arrendaments quan siguin susceptibles d'ésser inscrits al Registre. A mi em sembla que aquest adjectiu «susceptibles» pot ferir la susceptibilitat, en dir que no pot contractar un arrendament, perquè mentre vingui en forma, mentre hi hagin els requisits estrictament formals, tots són inscribibles els arrendaments; en canvi, n'hi ha d'altres que són obligatoris, uns per les disposicions civils i altres per disposicions de caràcter econòmic-social, com es veu en certes Lleis o disposicions del Poder públic que s'han dictat respecte dels arrendaments rústics. Per això jo entenc que aquesta limitació vindria a ésser absoluta; i ja que es tracta d'una limitació odiosa, per tant, en el sentit genèric, ha de quedar concretada en una forma més concisa i més clara. Jo substituiria aquest adjectiu «susceptibles», modificaria aquesta limitació en el sentit de què no puguin contractar els arrendaments obligatòriament inscribibles, i així deixem un cert marge perquè l'obligatorietat de la inscripció de l'arrendament, la Cambra sap millor que jo que depèn de la seva durada, gairebé no de la matèria, i de la quantia, i, per tant, són negocis de major volum i per això sí a la Cambra li

interessa pot limitar-se la llibertat, però no per a tots els arrendaments susceptibles d'inscripció en el Registre, perquè, fet i fet, ho són tots.

En l'article 11 s'estableix que per a determinades actuacions, que no he d'anomenar perquè la Cambra té repartit el text del dictamen, és necessària l'assistència d'aquells que sense l'habilitació substitueixen la personalitat jurídica del menor. Bé, però és que aquells no poden entendre que pot ésser equivocada la negativa d'assistència? Nosaltres no podem tampoc crear una figura jurídica amb una sèrie de relacions vastes i després deixar aquesta representació — la carn és flaca — a una humorada de la mare, a un cop de gènit del pare o una equivocació o una ofuscació que motiví la negació d'assistència al menor per a determinades activitats dintre de l'esfera processal o de l'esfera contractual, en general de l'esfera jurídica, sense una garantia. Quan se li negui l'assistència al menor, obligat per aquests casos que s'especifiquen a l'article 11, el menor, al meu entendre, ha de tenir dret a recórrer a l'autoritat judicial perquè digui si està ben denegada l'assistència; i al mateix temps, ja que volem ésser justos i hem de fer el possible per a ésser-ho, establir una sanció que salvaguardi aquell menor d'aquesta arbitrarietat que el representant de la societat en els Tribunals ha entès que era negativa arbitrària o negativa lessiva o negativa injusta; quan ocorri això, que el menor, no acceptant la negativa de l'assistència, l'obtingui del Poder judicial, quedi ja per endavant exclòs sempre d'haver-la de demanar.

I per fi — ja veieu que compleixo la meua paraula d'ésser breu — a l'article 10 hi posava una altra esmena una mica més extensa. L'article 13 estableix la possibilitat de la cessació de la situació jurídica creada per al menor no habilitat, per al menor de divuit anys, que amb el consentiment dels pares s'allibera d'una manera material, es crea una manera de viure, formant-se un dels tres peculis que ja coneixem tots. Avui, amb la complexitat de la vida, amb la riquesa gairebé inexaurible de relacions jurídiques que dimanen avui de qualsevol acte per minço que sigui, hem d'anar a preveure, tenim el deure de preveure, que no es produeixi una pertorbació en l'esfera de les relacions jurídiques del menor no habilitat, del menor de divuit anys que viu fora de la família actuant, com es diu, amb l'autonomia necessària per a viure pel seu compte, de la mateixa manera que quan he parlat de l'article 11, assenyalava aquesta facultat de recórrer al Poder judicial per a demanar una assistència que se li negava i excloure d'aquesta facultats els que indegudament li negaven.

Tal com ve el dictamen, el menor que amb permís dels seus pares s'installa, s'estableix, es trasllada, treballa, fa una vida autònoma, creant a l'entorn drets i deures, interessos i obligacions, ha de tenir també la garantia necessària; no n'hi ha prou tampoc amb què el pare o el tutor pugui dir en un moment determinat: «Fill, ha acabat la teua autonomia, reintegra't al fogar patern, amb tota la "capitis diminutio" consegüent.» ¿I aquella esfera de relacions jurídiques que ha creat aquest menor, amb la seva situació a l'empar de la Llei, i amb l'assentiment, per tant, dels que tenien la pàtria potestat? ¿Què se'n fa d'això? Podria posar exemples de moltes índoles, molt variats, exercitant si es volia la fantasia,

però no crec que sigui gens descabellat suposar que puguin existir raons de competència comercial, fins tractant-se dels pares. ¿Quants plets, quantes tragèdies no veiem per raó d'interessos, tant més enconats com més intens és el parentiu? Adhuc es pot donar el cas de què un menor estableix una indústria, un comerç, creant-se una certa sèrie de vincles que poguessin lessonar dintre de la competència comercial o industrial els interessos d'un pare, d'una mare o d'un soci, o d'una Entitat. ¿Què se'n fa d'aquelles relacions jurídiques? Això ho ve a salvaguardar aquesta esmena, és a dir, que la aaccessió d'aquesta situació del menor, no quedi estrictament en tota la seva realització a l'albir dels que la demanin, sinó que els pares s'hagin de dirigir judicialment al Jutge, dient-li: «Entenem nosaltres que el nostre fill que es troba en aquesta situació, deu reintegrar-se per aquesta causa o per altra a l'activitat dintre de la llar paterna, i el Jutge que ho autoritzi.» Si així convé, la societat que és la primera i única garantia de l'exercici del dret, sabrà el que haurà de fer en aquella funció social que aquell menor hagi realitzat en mèrit a l'esmentada situació.

Estableixi's el procediment que es vulgui; aquí en l'esmena indico el procediment de la menor quantia, perquè em sembla que té suficient garantia processal i que té prou brevetat per a poder aclarar i resoldre aquest conflicte. Però s'ha de donar garanties de què no n'hi ha prou amb el tutor ni amb que el pare i la mare decideixin d'acord amb la seva voluntat, i ha d'ésser el Jutge el que decideixi, sospesant totes les raons que puguin haver-hi, i escoltant al menor en un debat de menor quantia.

Però suposem que el Jutge aclareixi el conflicte: la successió jurídica, la situació del menor, aquells interessos quina sort corren? Em diran, naturalment. Si el menor es torna a incorporar a l'autoritat paterna o materna o tutelar, segons sigui la seva situació, el seu estat, el succeirà els representants de la persona del menor. Però, aleshores, què? S'ha d'assenyalar una obligació ben expressa, per a evitar que es vagi a la lleugera. El pare, la mare o el tutor vindran obligats a seguir les relacions jurídiques establertes pel menor fins a la seva normal resolució. De no ésser així, la pertorbació que volíem evitar amb les mesures que acabem de proposar, també es produirien.

Jo crec que així queda tancat el cicle de garanties, perquè aquesta innovació, que a mi em sembla molt bé, tingui aquelles garanties suficients perquè no hi hagi un dany per la persona, o una pertorbació per les famílies o un dany social, ja que totes les relacions jurídiques no són més que relacions d'interessos econòmics. Si la Comissió creu que aquestes idees, no per ésser meves — jo estic segur que a la Comissió se li han ocorregut moltes més i millors — si és que creu que aquestes idees milloren el Projecte de Llei — si bé la Comissió també té el deure d'ésser respectuosa amb el Conseller, i no parlo ja de la Comissió Jurídica Assessora, i, naturalment, no es pot repetir sempre l'exemple d'una Comissió que manté constantment el dictamen —

pot incorporar-les-hi. Si la Comissió creu que són acceptables, en farà esmenes, perquè segueixen la tramitació legal.

D'avenc de la majoria d'edat als vint-i-un anys em sembla molt bé. Però hem de donar aquestes garanties.

El Sr. ANDREU : Demano per parlar

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. ANDREU : Senyors Diputats : La intervenció del senyor Simó en el debat de totalitat en aquest Projecte de Llei ha tingut dues parts. Una d'elles, ha estat una crítica de l'actuació del Departament de Justícia, àdhuc de l'actuació de la Comissió de Justícia durant el temps que funciona el Parlament. Ha dit i s'ha lamentat també que en els mesos que han transcorregut no hagi estat més ràpida la portada de Projectes de Llei en matèria civil al Parlament. Ha fet referència a un Projecte de Llei que el company senyor Simó redactà i va anar a la Comissió de Justícia, el qual Projecte ha quedat sense dictaminar. Jo voldria dir-li al senyor Simó una cosa que crec que ja vaig tenir ocasió de dir-li particularment ; reunida la Comissió, estudiant el Projecte de Llei que havia fet el senyor Simó respecte als testaments davant de capellans, allà on no hi hagi notaris, tingué un informe del senyor Conseller anunciant que ràpidament vindria un Projecte de Llei regulant la successió testada i intestada i comprenent que podia arribar-se a fragmentar-se d'aquesta manera el Dret civil, la qual cosa podia ésser perillosa, la Comissió — jo em penso recordar que fou per unanimitat — acordà de moment no formular dictamen i esperar que vingués aquest Projecte i aleshores incorporar-hi, si es creia interessant l'essència del que deia el senyor Simó. La majoria de la Comissió, almenys els representants d'Esquerra Republicana de Catalunya, estàvem i coincidien amb l'esperit del Projecte del senyor Simó. Creiem que en l'actualitat i en aquests moments és impossible que continuïn exercint les funcions notariales, allà on no hi hagi notaris, els capellans. Nosaltres, com ell, sabem que per la incompetència, moltes vegades per la forma de pensar de molts ciutadans, és impossible que puguin substituir amb aquella llibertat i legalitat allò que hauria de fer la persona que exerceix el càrrec notarial. Molt menys convenient encara en l'actual moment passional, després de la separació de l'església de l'Estat i després de la declaració del laïcisme. Es incomprensible, i amb això estigui completament segur el senyor Simó que els representants d'Esquerra Republicana de Catalunya dintre de la Comissió de Justícia recolliran el seu esperit ; és incomprensible que en anar a regular la successió testada dintre de Catalunya, tingui la seguretat de què aquesta forma de testament quedarà suprimida, al menys en allò que afecta a la Majoria d'Esquerra Republicana de Catalunya.

En quant a allò que ha fet referència sobre la Comissió Jurídica Assessora, dient que el Parlament havia de discutir i que la responsabilitat política és del Conseller, això no cal que li digui el senyor Simó que hi estic completament d'acord. La responsabilitat política davant del Parlament,

és de la Conselleria de Justícia. Si jo vaig fer referència ahir a la Conselleria de Justícia, fou perquè el Conseller tenia potser un interès sentimental de voler buscar una unanimitat en la Cambra en la primera Llei civil que es fa aquí, i havia tingut el criteri de no modificar ni una sola ratlla del dictamen que s'havia fet. Això no vol dir que el Conseller de Justícia — i jo he de sortir ara en defensa d'ell sense esperar que estigui present —, tingui el criteri de què ha de limitar-se únicament i exclusiva a signar els Projectes que li doni la Comissió Jurídica Assessora i portar-los aquí. Tingui l'absoluta seguretat el company Simó que el Govern i el Conseller de Justícia portaran sempre en la matèria d'aquesta índole el seu esperit polític i el seu programa. El que passa és que en una matèria tècnica com aquesta el senyor Coromines — i ho repeteixo — únicament i exclusiva portat per un motiu sentimental, volia aconseguir la unanimitat de la Cambra, cosa que no ha pogut aconseguir i jo en fer referència a la Comissió Jurídica Assessora, solament ho feia contestant al senyor Abadal, en el sentit que ell deia que era una cosa inestable, i jo li deia que quan ho havia fet una ponència tan competent en la matèria, si hagués cregut que era una cosa inestable no ho hauria donat com un avant-projecte per a portar-lo aquí.

En quant a la discussió i a les esmenes que ell ha suggerit dintre de l'articulat, ja comprendrà el senyor Simó que sense que prèviament es reuneixi la Comissió jo no li puc dir si s'acceptarà o no. El que he de demanar-li, com a qualsevol altre Diputat que hagi ideat esmenes que puguin millorar el Projecte de Llei, és que les posi en unes esmenes dintre dels articles, perquè aleshores la Comissió recollirà les suggerències i si creu que milloren l'articulat, l'acceptaran ; i si el company Simó diu que no té signatures suficients per aquestes esmenes, jo li prego que ens les lliuri i, almenys, com a suggerència les recollirà i les estudiarà. Ja el company Simó me les va donar, però des d'aleshores no s'ha reunit la Comissió de Justícia ; quan ho faci, mirarem si es poden acceptar, doncs jo crec molt estimable alguna d'elles i crec que, realment, poden millorar el dictamen presentat per la Comissió. Ja li dic, doncs, que tant si li dóna forma parlamentària com si ho fa com a suggerències, seran degudament estudiades, perquè certes coses de les que ha dit crec que són ben aprofitables.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Breus paraules per agrair al nostre distingit amic senyor Andreu l'amable resposta que s'ha servit donar-me.

Però, no sé. Hi ha una cosa, naturalment : no és ell, per més que tingui autoritat sobrer, donada la seva situació política, no és ell el Conseller de Justícia, i per això no he recollit una cosa que a mi em sembla, potser equivocadament, d'una certa importància, gairebé l'única important que he dit.

No fem cap objecció en què vingui fragmentàriament la legislació civil, sempre i quan els fragments, les dosis homeopàtiques, ja siguin raccions de lleó que es portin aquí, obeeixin a un pla polític concret

i determinat de la política i de l'esperit jurídic del Govern, d'una manera homogènia, unànim i constant, pugui donar fermesa a la constitució civil de Catalunya; perquè així del nostre ànim ens trurem un gran pes que és el del dubte d'haver de comparar, de fer una juxtaposició de totes i cada una de les institucions jurídiques que ens porteu aïlladament, perquè no es contradiguin ni desdiguin ni se separin d'aquelles que estiguin aprovades i establertes.

I després d'això no tinc més que dir, com no sigui fer referència a un petit detall de forma, que és una cosa que ja vaig proposar quan el senyor Andreu va tenir la bondat de parlar-me d'una manera privada i fer-me les manifestacions que ara ha fet públicament respecte a la proposta de Llei meva sobre els testaments. Però és que aquella proposta de Llei meva no afecta per a res el règim de les successions testades i intestades; és més aviat una disposició de caràcter administratiu que no afecta per a res ni el sistema de les legítimes, ni dels dots, ni parafernals. És una excusa perquè la Comissió, sens dubte, creu, malgrat no ho diu, que és una proposta anticlerical, i no ho és. De totes maneres, jo, per endavant, admeto totes les excuses.

El Sr. ANDREU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Andreu.

El Sr. ANDREU : Jo he demanat la paraula per a contestar el senyor Simó quan ha dit que ell creia que el més important del seu parlament jo no ho havia contestat. I jo no sóc el Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. VALLS I TABERNER : D'aquí plora la criatura.

El Sr. ANDREU : Jo no sóc el Conseller, repeteixo, i, per tant, no puc dir el que diria el Conseller; però sí puc dir que la idea de formular un conjunt del Dret civil català amb una unitat de criteri, la té el senyor Conseller i sé que té el propòsit de portar tot el Codi civil fragmentàriament.

El Sr. VALLS I TABERNER : Si no ve no el portarà! Per què per ara no ve?

El Sr. ANDREU : Quant a la part que podríem dir efectista del parlament del senyor Simó, tingui la seguretat que no és cert.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Millor.

El Sr. ANDREU : Jo crec que parla així perquè s'apropen les eleccions.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Demano per parlar.

El Sr. ANDREU : La V. S. sap, perquè ho hem dit ben clar, que la majoria de la Comissió d'Esquerra Republicana, respecte l'esperit de la vostra proposta, que no té res que veure amb les legítimes, però que és una de les fórmules del testament. I des del moment que el senyor Conseller ha dit que immediatament es portaria un Projecte de Llei de major abast, va creure la Comissió que no hi havia necessitat de fer més i es podia recollir l'esperit de la proposició de Llei de la V. S., esperit que accepta la majoria de la Comissió.

Per tant, crec que en definitiva la V. S. ha dit una cosa malgrat d'estar convençut que no és així.

El Sr. PRESIDENT : Ha demanat la paraula

el senyor Simó i Bofarull, per allusions. Pot parlar el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : La política electoral la vaig fer ja al mes de març. Aleshores és quan es varen fer aquests tocs electorals en els pobles que demanaven, que demanen i que exigeixen que això es faci. Ara no. L'efecte electoral es va produir el mes de març.

Un Sr. DIPUTAT : Les Comissions gestores.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Em sembla que fou per aleshores. Ara, si jo he contestat amb alguna vivesa, és perquè no tinc la sang freda d'altres senyors Diputats. El que no puc admetre és que havent salvat la vida fa ja cinquanta anys se'm vulgui fer suposar que afecta al Dret civil la persona o funcionari que hagi d'autoritzar estrictament la signatura del document. Jo ja he dit ben clarament que això són qüestions de detalls que el Govern hauria d'haver resolt, no per Projectes de Llei, sinó per Decret fa molts mesos si és que estàvem en període de revolució. N'hi havia prou amb què es digués per Decret que en lloc de signar el Rector signarà el ciutadà Jutge municipal.

El Sr. TRIES DE BES : Ja és un alè revolucionari!

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Doncs, em sembla que el senyor Tries de Bes votarà amb satisfacció una cosa que és de forma.

El Sr. VALLS I TABERNER : Jo opino que es podria encarregar al farmacèutic.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Sobretot, si és de l'escola del senyor Valls i Taberner. (Rialles.)

El Sr. CONSELLER PRIMER : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER : Senyors Diputats: Jo he escoltat amb l'interès de sempre les manifestacions i judicis que han exposat els senyors Diputats que han intervingut en aquest debat; en ocasions s'han fet manifestacions de caràcter general, respecte quin podia ésser el criteri del Govern en ordre a l'organització del Dret civil, en ordre a si el Govern tenia un criteri de caràcter general respecte el Projecte de Llei que estem discutint i, a la vegada, si és que el Govern de Catalunya, en relació a aquest Projecte de Llei, procedia el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora. Jo he de dir terminantment al senyor Simó i Bofarull que el Govern de la Generalitat no porta cap Projecte de Llei al dictat de la Comissió Jurídica Assessora ni de ningú; però sap prou bé el senyor Simó i Bofarull que el Govern de la Generalitat, com el Govern de molts altres pobles, ha de tenir interès sempre, sempre, i molt més en relació a matèries de la complexitat i delicadesa com ho són aquestes del Dret civil, en recollir i conèixer el criteri i opinió dels diferents sectors representats en comissions de caràcter tècnic, com ho és aquesta Comissió Jurídica Assessora.

Aquesta Comissió Jurídica Assessora actua i recull les indicacions que el senyor Conseller de Justícia, en compliment del seu deure, li fa, demanant-li el seu estudi i opinió sobre una qüestió determinada com ho és aquest tema. I aquesta Comissió Jurídica Assessora, formada per tècnics, exclusivament per tècnics, i composta, com sap el senyor Simó i Bofarull,

rull, per representants dels distints sectors d'opinió de Catalunya, exposa en una forma o altra quin és el seu judici. I porta el resultat dels seus treballs al senyor Conseller de Justícia i Dret, i aquest accepta íntegrament el que proposa la Comissió Jurídica Assessora, si li sembla bé, ho accepta parcialment, si tan sols en part li sembla bé, o no ho accepta, si res no li sembla bé. I amb aquell assessorament de la Comissió Jurídica Assessora, el Conseller procedeix a la redacció definitiva del Projecte de Llei, d'acord amb la idea general que té respecte de la matèria. I encara més: El Conseller de Justícia i Dret no porta o no presenta a la Cambra, sota la seva única responsabilitat, cap Projecte de Llei, sinó que el Conseller de Justícia i Dret, com tots els altres Consellers, porten els seus Projectes primerament al Consell de la Generalitat i pel Consell es discuteixen els Projectes i per això no hi ha cap Projecte que no respongui a un programa de Govern, i així s'ha fet amb aquest Projecte de Llei. I d'aquí ve que jo reculli amb satisfacció les manifestacions o paraules en relació al contingut d'aquest programa, perquè respon evidentment a un criteri d'ample liberalisme i a la vegada de justícia; com també respon a unes necessitats dels temps actuals, sobretot si es tenen en compte les obligacions que la societat assenyala als homes, no quan tenen vint-i-cinc anys, sinó en ordre a les obligacions de caràcter general, que es tenen molt abans.

El Govern actual, senyor Simó, no presenta cap Projecte de Llei al dictat de Comissions tècniques. Demana a aquestes el parer; demana a aquestes que formulin un avant-projecte per acceptar-lo o rectificar-lo; però el cert és que sempre, quan es presenta a la Cambra un Projecte de Llei, ha estat amb anterioritat passat pel cedàs del criteri general del Govern, responen a aquest criteri precisament o a aquelles idees que vaig tenir l'honor de manifestar a la Cambra en assenyalar dies passats quina era l'orientació d'aquest Govern en qüestions de Govern i d'administració.

Es això el que havia de manifestar.

El Sr. TRIES DE BES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Triès de Bes.

El Sr. TRIES DE BES: Senyors Diputats: Després de les paraules que ha pronunciat el senyor Conseller Primer, gairebé jo no tinc res a dir sobre aquest debat, perquè la meua intervenció va ésser demanada després d'una al·lusió directa del digne President de la Comissió de Justícia sobre la Comissió Jurídica Assessora. Però avallades i subrellades les paraules que jo anava a dir per les que ha pronunciat el senyor Conseller Primer, vull treure la conseqüència que vaig a sotmetre a la consideració del Parlament.

Es la bona la doctrina que acaba d'exposar el senyor Santaló.

La Comissió Jurídica Assessora — jo en formo part — no té cap iniciativa i pel punt concret d'aquest Projecte de Llei que està a la deliberació de la Cambra, he de dir que el senyor Conseller de Justícia i Dret, d'una manera present, va exigir a la Comissió Jurídica Assessora, millor dit a la sub-ponència, que en sessió permanent si calia enllestís aquest avant-projecte. Ara bé: varem insistir alguns i varem exposar alguns punts de mira

de com era improcedent el presentar-lo així en forma fragmentària. Realment, es un xic improcedent l'assenyalar un aspecte, com ja ahir magistralment el senyor Abadal va demostrar, d'allò que afecta a la persona natural quan té tants punts de referència sobre altres institucions que poden donar lloc a diferents interpretacions i no responen a un aspecte totalitari, que és essencial en aquesta matèria.

El senyor Conseller Primer ho ha dit: criteri de Govern.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Unitat.

El Sr. TRIES DE BES: No pot dir-ho el senyor President de la Comissió de Justícia d'aquest Parlament. Entenc que aquest debat es tramita en certa forma, no diré irregularment, però sí improcedent, ja que sentim la veu del senyor Conseller de Justícia i Dret, o bé la sempre autoritzada del senyor Conseller Primer, per explicar-nos el per què de les presses donades a la Comissió Jurídica per tal d'enllestir aquest Projecte de Llei, el per què és fragmentari i quines són les raons estrictament polítiques per procedir d'aquesta manera.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Hi ha hagut al·lusions diferents, i, segons veig al DIARI DE SESSIONS, ja hi foren ahir, sobre l'absència del senyor Conseller de Justícia, que no es troba present a la Cambra per obligacions ineludibles que el retenen en un altre lloc.

Jo tinc la seguretat que el senyor Conseller de Justícia respondrà degudament, perquè és a ell a qui pertoca d'una manera directa donar la resposta al que podríem dir-ne precis que s'han fet per diferents sectors de la Cambra, però això no vol dir que jo no contesti d'una manera terminant i que no faci la declaració de què aquest Projecte dit fragmentari no és en el criteri general del Govern una Llei fragmentària, sinó que respon a un aspecte de la visió general que té per l'aplicació del Dret el Govern de Catalunya.

Raons polítiques: Vaig a dir-ne una, exclusivament una, plantent-me que a hores d'ara no hagi tingut ja més extensió. La rai política fonamental es la següent: L'afany d'aquest Govern de concretar fins on li sigui possible i amb tota la pressa també possible tot allò que en virtut de les concessions atorgades per l'Estatut català pugui contribuir a afermar la personalitat del nostre poble. No hi ha altra consideració fonamental més que aquesta, de caràcter polític.

El Sr. TRIES DE BES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Triès de Bes, per a rectificar.

El Sr. TRIES DE BES: Agraeixo al senyor Conseller Primer el que s'hagi dignat recollir les meves paraules, però jo he de manifestar la meua estranyesa de què s'hagi desenfocat tant la qüestió, senyor Santaló, ja que en mencionar els punts de mira polítics no em referia pas a la política en el sentit vulgar de la paraula, sinó al que constitueix la direcció de Govern, el criteri de Govern, perquè és evident que aquí s'ha de bandejar l'as-

pecte polític, i tots estem animats dels millors propòsits per a fer una obra perfecta.

Enterem — i d'això a la Comissió ja se'n va fer esment — que no pot ésser una obra perfecta examinar d'aquesta manera fragmentària uns punts tan capitals com l'existència dels Magistrats de tutela i curatela — el senyor Santaló sap bé, encara que no sigui Advocat, quina és la importància que té tot això —. Si s'hagués presentat un projecte global no tindria, segurament, una gran oposició i ara fa preveure les possibles possibilitats de certs vicis i sobretot ens obliga a parlar en hipòtesi.

Si el senyor Conseller de Justícia estés present, i no en faig d'això cap retret...

Un Sr. DIPUTAT: Està complint amb alts deures en favor de Catalunya.

El Sr. TRIES DE BES: ...amb les seves manifestacions s'abreujaria el debat i dient-nos quines són les seves raons potser nosaltres aleshores deposaríem aquesta actitud i si ens convenia potser desapareixeria l'oposició que ara s'inicia. És necessari que el senyor Coromines ho expliqui, i llavors potser canviariem aquesta actitud d'oposició purament tècnica, inspirada en el desig de millorar, i abreujaríem el debat en interès de tots. És a dir, que no es pot continuar la discussió sense escoltar la veu autoritzada del senyor Conseller de Justícia explicant-nos la urgència d'aquest Projecte, que creiem fragmentari.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: No crec que pugui justificar-se en cap de les maneres la impropedència i la irregularitat del debat. Jo no sé els termes en què es va plantejar ahir, però el fet és que aquest debat està obert, que el dictamen està presentat a la Cambra, que ha començat la discussió; per tant, no és solament regular sinó procedent.

Quant a les manifestacions que d'una manera personal s'espera que faci el senyor Conseller de Justícia, jo tinc la seguretat absoluta, senyor Tries de Bes, que oportunament donarà totes les explicacions que la V. S. desitja.

El Sr. LLUHÍ: Demano per parlar.

El Sr. CONSELLER PRIMER: I dic això perquè veig que l'allusió va d'una manera directa al Conseller de Justícia i Dret, i torno a dir que és absent de la Cambra per a complir deures de tota transcendència.

El Sr. PRESIDENT: No oblidin, els senyors Diputats, que els senyors Consellers recullen les allusions en el moment que ho creuen oportú. El senyor Lluhí té la paraula.

El Sr. LLUHÍ: Senyors Diputats: Em fa l'efecte que d'unes paraules que acaba de dir el senyor Conseller Primer en podríem treure una conseqüència.

El senyor Conseller Primer ens acaba d'afirmar que el senyor Conseller de Justícia i Dret — que estem d'acord en reconèixer que si no és en aquests moments en el banc que li pertoca és perquè presta altres serveis útils al país — vindrà aquí a dir les paraules que tots esperem, i que

ens donarà a conèixer el per què presenta un Projecte de Llei fragmentari, modificant ja l'actual situació del Dret civil a Catalunya, sense presentar paral·lelament els Projectes de Llei a què fa referència en determinats articles. Això pot tenir una explicació indubtablement, i ja vindrà el senyor Conseller de Justícia i Dret, que ho explicarà.

Estem en el debat de totalitat i no podem concretar sense abans sentir aquestes paraules...

El Sr. PRESIDENT: Això afectaria potser a la Presidència, senyor Lluhí, però la Presidència ha de fer notar que el debat és regular quan hi ha dictamen de la Comissió, i no oblidin, els senyors Diputats, que els senyors Consellers intervenen en moment oportú i, per tant, no pot haver-hi en aquest sentit irregularitat en el debat en el que fa referència a la Presidència. Aquesta, atenant els requeriments de les Minories, de la Comissió i del Govern, està disposada a donar tota mena de facilitats per tal que els senyors Diputats facin totes les manifestacions necessàries.

El Sr. LLUHÍ: Em fa l'efecte que hi ha un «trop de zèle» en aquest cas, perquè estava parlant amb el senyor Conseller Primer i em dirigia a ell i feia una proposta en definitiva a ell; i no veig perquè el senyor President es fica en aquesta discussió normal del Parlament...

El Sr. PRESIDENT: Perquè s'està parlant, senyor Lluhí, perdoni la V. S., s'està parlant d'un debat irregular i la Presidència no autoritza en cap moment un debat irregular.

El Sr. LLUHÍ: No s'ha parlat de debat irregular; el que s'ha dit és que les manifestacions del senyor Conseller de Justícia i Dret...

El Sr. PRESIDENT: Aleshores precisi els termes.

El Sr. LLUHÍ: ...els Diputats les considerem necessàries; és més, les considerem indispensables (*Rumors d'aprovació en diversos escons de les Minories*) i que creiem que, malgrat la vostra interpretació, en discutir-se un Projecte de Llei que inicia ja la modificació del Dret civil a Catalunya, és una cosa elemental que els Diputats sapiguem quin és el pensament concret del Govern, i creiem que la persona autoritzada que l'ha d'explicar o és el Conseller de Justícia o és el Conseller Primer, però s'ha de dir als Diputats quins són els motius pels quals el Conseller porta aquí un dictamen fragmentari modificant ja la legislació civil. I la proposta, que anava, naturalment, dirigida al Govern i, en definitiva a la Cambra, la considero també molt reglamentària. Aquesta proposta era de què aquestes paraules del senyor Conseller de Justícia i Dret, el lògic és que les digui en el debat de totalitat. I em sembla que a això no hi ha lògica que s'hi oposi; (*Rumors d'aprovació en diversos escons de les Minories*.) però si entrem ja en el fons de la qüestió i es discuteix l'article 1.º, el Conseller de Justícia i Dret — la veritat — no caldrà que parli, perquè el que pugui dir una vegada votat l'article 1.º no ens interessa, perquè ja no podrà fer referència a diferències que hi hagi entre aquest Projecte de Llei i els altres que van ja involucrats en ell. Ara bé, la seva proposta era senzillament aquesta: Esperem, segons les manifestacions del Conseller Primer, que el Conseller de Justícia i Dret vindrà aquí a la Cambra a dir el seu pensament, que

és el del Govern, respecte d'aquest particular. Per tant, no cloguem el debat de totalitat sense esperar conèixer la paraula autoritzada del senyor Conseller de Justícia i Dret. Aquesta proposta jo la feia en l'exercici d'un dret, perquè com a Diputat tinc dret a saber el pensament del Govern, no el pensament de la Comissió, sinó el pensament del Govern en aquest Projecte de Llei.

El Sr. PRESIDENT: Per tal que la Cambra pugui reunir-se en Comissió i es puguin conciliar els diferents parers i hi pugui ésser present el senyor Conseller de Justícia i Dret...

El Sr. CONSELLER PRIMER: Perdoni la Presidència. S'han manifestat aquí dues opinions completament diferents: una, la que suposa l'actuació de la Comissió, que es manifestà ahir, considerant no solament perfectament normal, sinó convenient als interessos precisament de Catalunya la discussió immediata del dictamen formulat...

El Sr. TRIES DE BES: Això no ho ha dit mai la Comissió.

El Sr. CASABÓ: La V. S. no hi era a la sessió d'ahir.

El Sr. LLUHÍ: La Comissió deia que el Govern ho considerava...

El Sr. CONSELLER PRIMER: S'ha iniciat un debat perquè es reflexés quin és el criteri del Govern.

El Sr. CASABÓ: Ah!

El Sr. CONSELLER PRIMER: Ara hi ha, doncs, una posició de la Minoria regionalista i de la Minoria nacionalista, que no coincideixen amb la del Govern. De la posició o el criteri, en aquest cas, del Conseller de Justícia i Dret, se'n fa ressò la comissió corresponent i, per tant, aquesta Presidència considera que no hi ha motiu de cap mena perquè es suspengui aquest debat, sinó que pot continuar perquè és perfectament regular, compareixent al Parlament el senyor Conseller de Justícia i Dret quan li sigui possible o quan ho cregui convenient. (*Rumors.*)

El Sr. LLUHÍ: Trobo que anem agreujant la qüestió. El senyor Conseller Primer... (*Rumors d'aprovació en les Minories de Lliga Catalana i nacionalista d'Esquerra.*)

El Sr. CONSELLER PRIMER: Fa estona que veiem la coincidència. (*Assenyala les Minories de Lliga Catalana i nacionalista d'Esquerra.*)

El Sr. TRIES DE BES: (*Adreçant-se al senyor Conseller Primer.*) Es massa maliciós, la V. S.

El Sr. CONSELLER PRIMER: No, ni mica. (*Es produeix una confusió que la Presidència talla.*)

El Sr. PRESIDENT: Senyors Diputats! Parli, senyor Lluhi.

El Sr. CASABÓ: Es una desatenció al Parlament. (*Rumors i protestes.*)

El Sr. CONSELLER de Cultura: Què ha d'ésser una desatenció!

El Sr. LLUHÍ: Això no pot ésser. Senyors Diputats: Considero que les paraules del senyor Conseller Primer han agreujat la qüestió. Ens trobem en els inicis — ja no ben bé als inicis — del funcionament del Parlament de Catalunya i hem de sentar un precedent que revesteixi de prestigi i autoritat aquest Parlament; i és un costum parlamentari establert a tot arreu del món que quan un Projecte de Llei afecta a un Conseller determinat, d'una manera tan concreta com afecta

aquest al Conseller de Justícia i Dret, aquest senyor Conseller de Justícia i Dret expliqui els seus punts de vista sobre aquest Projecte. (*Rumors d'aprovació en diferents escons de les Minories.*) No pot contestar-nos la Comissió respecte allò que el Conseller de Justícia i Dret li ha dit a ella, parlant per referències de què convenia una extrema urgència a aquest, a això, que és el que havia dit ara el Conseller Primer. Això no pot dir-ho. ¿En què es fonamenta el Conseller Primer per aquesta urgència? Es un dret que tenim de preguntar-li i és un dret que tenim de conèixer aquest pensament i saber en què es fonamenta per venir en forma fragmentària. I jo pregunto: ¿Quina dificultat hi ha per a resoldre la qüestió en la forma normal proposada per mi? Quina dificultat hi ha en això? Nosaltres ahir no podem saber si avui, en continuar aquest debat de totalitat, hauria arribat el Conseller de Justícia i Dret, perquè no sabem els dies que estarà fora del Parlament. Doncs, la proposició nostra és normal, completament normal. No és lògic que s'esperi a tancar el debat de totalitat, per a sentir la veu del Conseller de Justícia i Dret; ¿no és elemental, per respecte al Parlament, perquè tenim dret a saber-lo, quin és el seu pensament? Què s'oposa a això? No crec que el Conseller Primer hagi de prendre aquestes suggestions que s'han fet, que són normals per a fer les coses ben fetes, com a cosa política. No és cosa política, absolutament. La meua proposició no té res de política. Es més;estic convençut que segons quins siguin els termes en què exposi els seus punts de vista el senyor Conseller de Justícia, aquest dictamen passa en una hora en aquesta Cambra. Si no hi ha oposició respecte a aquest Projecte de Llei! El que sí pot haver-n'hi és en el propòsit de presentar i modificar el Codi civil d'una manera fragmentària — no fragmentària ja per diferents títols del Codi civil, sinó per un conjunt d'articles en matèries concretes que tenen relació íntima entre elles —; sobre això volem saber el pensament del Govern. Tenim àdhuc el dret de discutir-ho i oposar-nos-hi. Ara bé: hagi prevalgut o no aquest pensament del Govern respecte al conjunt del Projecte, les modificacions seran poques; però la defensa que faig dels drets que considero elementals nostres, és una solució que en definitiva no té res de política i que és la més adequada, a judici meu, al Parlament. ¿Per què no s'admet? ¿No és el lògic, torno a repetir, que sigui el Conseller de Justícia i Dret: qui tanqui el debat respecte a un Projecte de Llei presentat per ell? ¿No és el normal el que contesti a aspectes essencials, com és el per què de la presentació fragmentària d'aquest Projecte de Llei, que és el que li demanem els Diputats? Demà serà aquí? Doncs demà es reprèn aquesta discussió. Que fins la setmana entrant? Demà posem en l'ordre del dia un altre tema important, que bé n'hi deu haver de dictaminats i que esperem que vinguin per a discutir-los. A mi em fa l'efecte que això és el més adequat a l'actuació del Parlament i no es prengui això com un acte polític de cap mena.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: He començat fent unes manifestacions que crec jo que no poden deixar dubtes a cap dels Diputats respecte a la unitat de criteri que hi havia, no sols en el Govern davant d'aquest Projecte de Llei concret, sinó sobre el fet de la unitat que representa, i és el que li treu aquest caràcter fragmentari que es ve subratllant aquí, que té el Projecte de Llei presentat; i jo a la vegada havia fet l'afirmació — que és aquesta indicació que ha fet el senyor Tries en el sentit polític —, li deia jo en to genèric, que és l'únic, precisament, que m'escau fer, que tenia l'afany de concretar, en raó de les facultats que dóna al Govern de Catalunya l'Estatut, i d'afirmar la nostra personalitat, procedint ja d'una manera concreta, a fixar el nostre criteri en ordre a les relacions de caràcter civil. Ara jo torno a afirmar que, sense considerar que sigui anormal la posició que assenyala el senyor Lluhí...

El Sr. LLUHÍ: Jo no he parlat de què fos anormal.

El Sr. CONSELLER PRIMER: ...sense afirmar que sigui anormal, jo he dit que, iniciat ja el debat polític ahir sobre aquesta matèria i havent contestat la Comissió en la tarda d'ahir, no considero que hi hagi raó de prou volum precisament per suspendre o que no continuï el debat de totalitat iniciat ahir, sempre tenint en compte a la vegada que m'ha semblat sentir que l'absència del senyor Conseller de Justícia podia semblar o havia de semblar una desconsideració al Parlament; i jo dic que això sí que és treure de lloc les coses, per quant en presència del senyor Conseller de Justícia o en absència del senyor Conseller de Justícia, mentre hi hagi un sol Conseller aquí, representa en cada cas el Govern sencer, no solament per l'aspecte de consideració, sinó per recollir totes les manifestacions que en relació al Govern puguin fer-se a la Cambra. És per aquests motius que jo torno a dir que no veig senzillament motius de prou volum perquè deixi de continuar el debat de totalitat iniciat ahir a la tarda, molt més després de les manifestacions de la Comissió, la qual, indubtablement, està aquí per respondre respecte del contingut del Projecte de Llei.

El Sr. TRIES DE BES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tries de Bes.

El Sr. TRIES DE BES: Jo no volia dir el que vaig a dir ara, senyor Conseller Primer; però és que dels bancs de la Comissió, per la veu autoritzada del seu President, es va dir ahir, contestant al senyor Abadal, que si es presentava en forma fragmentària — aquí està en el DIARI DE SESSIONS — és perquè la Comissió Jurídica Assessoria li havia lliurat això, com li podia haver lliurat una altra cosa; i sigui per defecte d'informació del senyor Andreu — que jo no li'n faig retret, no és culpa seva —, no és cert, sinó que fou iniciativa pròpia, exclusiva i apressant del Conseller de Justícia. Tenim dret nosaltres, els Diputats, per respecte al Parlament, a esperar que el senyor Conseller de Justícia i Dret expliqui tot això, i en aquests termes està plantejat el problema que ara nosaltres posem, que no té res de polític, sinó que és essencialment parlamentari i que nosaltres tenim dret de què es faci per tal d'abreujar la discussió i endegar-la com sigui convenient.

El Sr. ANDREU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Andreu.

El Sr. ANDREU: He demanat la paraula després de les manifestacions del senyor Tries de Bes perquè sembla que creu que s'ha de suspendre aquest debat per unes manifestacions meves que vaig fer ahir respecte la Comissió Jurídica Assessoria. Aquestes manifestacions es poden donar per retirades, perquè eren una apreciació personal meua i no crec que s'hagi de suspendre un debat perquè vaig dir una cosa aquí.

El Sr. TRIES DE BES: Això és pitjor, senyor Andreu, això no és seriós! (*Rumors d'aprovació en alguns escons de les Minories.*)

El Sr. ANDREU: Vaig dir, contestant al senyor Abadal, que aquest Projecte l'havia fet la Comissió Jurídica Assessoria i que si no se sostenia per la seva pròpia base m'estranyava que els senyors que componen la ponència que el va elaborar, haguessin fet un Projecte que no se sostingués per la seva base. Això ho vaig dir, no per referències del senyor Conseller de Justícia, sinó per referències d'un membre de la pròpia Comissió, i jo ho vaig interpretar així. El que ha dit la V. S. no és un motiu per suspendre el debat.

El Sr. LLUHÍ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lluhí.

El Sr. LLUHÍ: ¿Quin inconvenient hi ha en què sigui el senyor Conseller de Justícia i Dret qui ens expliqui això? Jo, en nom d'aquesta Minoria, prego al senyor Conseller Primer que, indubtablement, ocupant aquest lloc cobreix de fet tots els demés llocs del Govern, que en nom del senyor Conseller de Justícia i Dret, absent en aquest moment, ens doni les raons que han obligat el Govern de Catalunya a considerar que era urgent i a presentar en forma fragmentària un Projecte de Llei en el qual es fan afirmacions i que té una estreta relació amb la minoria d'edat i les institucions de la tutela i de la curatela.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer, i prego als senyors Diputats que intervenen que procurin resoldre aquestes incidències que allarguen una discussió normal.

El Sr. CONSELLER PRIMER: S'ha dit, i és la tercera vegada que es fa la manifestació, que si aparentment la presentació d'aquest Projecte de Llei és una reforma fragmentària del Dret civil a Catalunya, la concepció global del Govern actual no té aquest caràcter fragmentari sinó que obeeix a un pla general. Raons de presentar aquest primer Projecte de Llei. La fonamental és la de què és el primer que ha vingut dictaminat per la Comissió Jurídica Assessoria, que és la Comissió tècnica. Però a més d'això, fixi's-hi el senyor Lluhí, que naturalment...

El Sr. LLUHÍ: I si arriba a venir primer el de tutela?

El Sr. CONSELLER PRIMER: ...la Comissió Jurídica Assessoria (hi ha hagut una indicació ben clara del senyor Tries de Bes) dóna els estudis que se li demanen de conformitat amb les indi-

cacions del senyor Conseller de Justícia i Dret que és el responsable davant la Cambra del que es porta a la mateixa.

El Sr. CASABÓ : Així actua al dictat del Conseller de Justícia !

El Sr. CONSELLER PRIMER : Com s'entén que actua al dictat ? Jo agrairia que hi hagués una mica més de conseqüència en les VV. SS., per la senzilla raó de què fa un moment semblava que es feien algunes manifestacions retreient que el senyor Conseller de Justícia i Dret escrivia al dictat de la Comissió Jurídica, i ara resulta que sembla que s'impugna com si fos la Comissió Jurídica Assessora la que actua al dictat del Conseller de Justícia i Dret. Ni una cosa ni l'altra, senyor Casabó. Per la senzilla raó que jo considero que en cada sector d'actuació hi ha el concepte que cal tenir respecte l'autoritat que li correspon en ordre a l'exercici de les seves funcions i cadascú dintre del seu camp procedeix com deu procedir. La Comissió Jurídica Assessora com a Comissió Jurídica Assessora, però atenent les indicacions i responant a les peticions que li fa el senyor Conseller de Justícia, no de què sigui en el termes a, b, c, naturalment, sinó que li porti les dades que sollicita el Conseller en ordre a un aspecte determinat i això és el que s'ha fet. I si aquest és el primer, és indubtablement perquè el senyor Conseller de Justícia i Dret en ordre a la importància que té el definir la personalitat del que és el subjecte de dret ha considerat que era el que interessava més portar a la Cambra per a la seva discussió. I res més, sinó ratificar-nos en tot. El Govern considera que no hi ha motius suficients perquè se suspengui aquest debat de totalitat, com no sigui per a donar pas a una esmena o a vots particulars que s'han presentat aquesta tarda.

El Sr. LLUHÍ : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Lluhi.

El Sr. LLUHÍ : Per a fer la manifestació brevíssima de què el senyor Conseller Primer no m'ha contestat, perquè la V. S. ha fet aquí un joc de paraules : La primera contestació que ha fet la V. S. és de què no és criteri del Govern que els Projectes de Llei han de venir en forma fragmentària. Ara bé ; diu la V. S. : «¿ Per què aquest ha estat el primer ? Molt senzill, perquè la Comissió Jurídica Assessora és el primer que ha enviat. » Llavors l'interromp el senyor Tries de Bes : « Per què ? » I ens trobem que la V. S. no ens contesta de cap manera. Perquè li havien preguntat : « Per quins motius el senyor Conseller de Justícia i Dret havia demanat aquest el primer i per què ve fragmentari ? », i la V. S. contestant-me, diu : « Aquest, perquè és el primer que va enviar la Comissió Jurídica Assessora » i després diu : « No ; perquè el senyor Conseller de Justícia va ésser el primer que va demanar a la Comissió. »

Això, senyor Conseller Primer, no és contestar una pregunta. Jo li torno a formular preguntant-li que la contesti : Es tracta de conèixer el criteri del Govern respecte la presentació fragmentària de la modificació d'aquesta part del Codi civil, i perquè es considera urgent, quin criteri polític hi ha en considerar urgent parlar del Projecte de

Llei referent a la minoria d'edat en el que fa referència a la tutela i a la curatela que no es coneixen ; la curatela no existeix actualment, doncs si es fa aquesta referència sense tenir els altres Projectes de Llei al costat, com ens hi podem pronunciar ? Ara bé ; potser sí que hi ha una raó i aquesta raó la té el Conseller de Justícia i Dret i, en el seu defecte, el senyor Conseller Primer que el substitueix sempre dignament. Jo demano aquestes raons, perquè si no me la donen, de raó de caràcter polític, raó jurídica, raó normal, no n'hi ha cap. Basta llegir els articles d'aquest Projecte de Llei referents a altres institucions i nosaltres hem de saber quines figures jurídiques tindran aquestes. Creiem sincerament que no es poden presentar d'una manera fragmentària.

El Sr. CONSELLER PRIMER : El joc de paraules l'ha fet la V. S.

El Sr. ANDREU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. ANDREU : Crec que potser en realitat es podria conciliar els interessos de les Minories amb el que ha manifestat la Comissió i el Govern. Hi ha un vot particular presentat pel senyor Abadal que la Comissió encara no ha estudiat ; hi han unes suggerències del senyor Simó que en forma d'esmena també poden venir a la Comissió, i com sigui que potser, segons notícies que tinc, el senyor Conseller de Justícia i Dret demà serà aquí, podríem suspendre aquesta discussió per a donar lloc a què la Comissió estudiï aquesta esmena i aquestes suggerències i demà el senyor Conseller podria intervenir en el debat.

El Sr. PRESIDENT : Per tal que la Comissió pugui estudiar el vot particular i les suggerències del senyor Simó, se suspèn aquest debat i la sessió per menys de mitja hora.

(La sessió es reprèn a les set i vint-i-tres minuts de la vetlla.)

El Sr. PRESIDENT : Per tal que la Comissió continuï reunida, proposa aquesta Presidència a la Cambra la conveniència d'aixecar la sessió. (Rumors d'aprovació.)

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de divendres

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la interpellació sobre l'Hospital de Vilafranca.
3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret relatiu a la majoria i habilitació d'edat.
4. Discussió del dictamen de la Comissió Especial referent a la segona part de la Llei municipal de Catalunya.

(S'aixeca la sessió a les set i vint-i-cinc minuts de la vetlla.)

Vot particular de la Minoria de Lliga Catalana al dictamen de la Comissió de Justícia i Dret relatiu a la majoria i habilitació d'edat

«Els Diputats que sotscriuen, sentint dissentir de l'opinió de la majoria de la Comissió, proposen el següent vot particular al Projecte de Llei de majoria i habilitació d'edat.

VOT PARTICULAR

El número primer de l'art. 1.^r es redactarà així:

1.^r Els que han complert vint-i-tres anys.

Palau del Parlament, 19 d'octubre del 1933.
— Abadal i Sol.»